

Education
USA

ATMINTINĖ MOKYTOJAMS

Kaip parengti stiprią rekomendaciją stojant į JAV universitetus

SVARBIAUSIA MINTIS Gera rekomendacija ne kartoja pažymius, o konkrečiais pavyzdžiais parodo, kaip mokinys mąsto, mokosi, auga ir prisideda prie klasės bendruomenės.

Prieš pradėdami

- **Patikrinkite reikalavimus.** Ar universitetas prašo dalyko mokytojo rekomendacijos? Kiek jų reikia? Koks terminas ir pateikimo būdas?
- **Pasikalbėkite su mokiniu.** Aptarkite jo studijų interesus ir įsimintinas patirtis Jūsų pamokose.
- **Paprašykite mokinį užpildyti „Mokinio lausimyną“.** Jame mokinys pateikia konkrečius darbus, iššūkius, augimo pavyzdžius; neperrašykite jo atsakymų pažodžiui.
- **Įvertinkite, ką patys galite paliudyti.** Jei mokinį pažįstate nepakankamai, sąžiningai tai pasakykite ir prireikus pasiūlykite kitą rekomenduojantį mokytoją.

Rekomendacinio laiško struktūra

1. Įžanga	Kas esate, kokį dalyką dėstote, kiek laiko ir kokiomis aplinkybėmis pažįstate mokinį. 1–2 pagrindinės stiprybės.
2. Akademiniai gebėjimai	Kaip mokinys sprendžia uždavinius, vertina informaciją, kelia klausimus, rodo smalsumą, savarankiškumą ar pažangą. Bent vienas konkretus epizodas.
3. Asmeninės savybės	Bendradarbiavimas, iniciatyva, atsakomybė, reakcija į sunkumus, indėlis į pamokas – tik tos savybės, kurias galite pagrįsti.
4. Užbaigimas	Trumpa stiprybių santrauka, tikėtinas indėlis į universiteto akademinę bendruomenę ir aiškus, nuoširdus palaikymas.

Vienas konkretus pavyzdys vertingesnis už penkis būdvardžius

SILPNA „Ieva yra labai kūrybinga, atsakinga ir puikiai moka matematiką.“	STIPRESNĖ „Rengdama statistikos projektą, Ieva pastebėjo, kad grupės imtis neatspindi visos tiriamos populiacijos. Ji pasiūlė pakeisti atranką ir paaiškino bendraklasiams, kodėl tai svarbu rezultatų patikimumui.“
---	---

Pavyzdžio formulė: SAVYBĖ → SITUACIJA → MOKINIO VEIKSMAI → REZULTATAS / ĮŽVALGA

Ko vengti?

- **Bendrų pagyrimų be įrodymų** („nuostabus“, „talentingas“, „vienas geriausių“) ir šabloninių laiškų.
- **Nepagrįstų absoliutų** („niekada neklysta“, „tikrai bus priimtas“, „viskas jam seksis“).
- **Pažymių ar CV perpasakojimo** vietoj asmeninių mokytojo pastebėjimų.
- **Jautrių asmeninių aplinkybių atskleidimo** be aiškaus mokinio sutikimo ir būtino konteksto.

Education
USA

ATMINTINĖ MOKYTOJAMS

Kaip parengti stiprią rekomendaciją stojant į JAV universitetus

DOKUMENTAI IR PATEIKIMAS

Ką turi atlikti mokytojas, o ką – mokyklos konsultantas ar kitas įgaliotas atstovas?

DOKUMENTAS	PASKIRTIS	KAS ATSAKINGAS?
Teacher Recommendation / Teacher Evaluation	Mokytojo vertinimas: kaip mokinyš dirba, mąsto, tobulėja, bendrauja klasėje.	Dalyko mokytojas
Counselor Recommendation	Mokytojo vertinimas: apie mokinį kaip apie mokyklos bendruomenės narį (platesnis žvilgsnis, nei mokytojo dalykininko)	Klasės vadovas/ karjeros specialistas/ kt.
School Report	Oficiali forma universiteto pateikta forma apie konkretų stojantįjį ir jo akademinį kontekstą; pateikiama su pažymių išrašu.	Mokykla; pateikia įgaliotas atstovas, pvz. Counselor recommendation rašytojas
Academic Transcript	Oficialus mokomųjų dalykų, kursų / lygių ir pažymių išrašas.	Mokykla; pateikia įgaliotas atstovas, pvz. Counselor recommendation rašytojas
School Profile	Bendras mokyklos aprašymas: programa, vertinimo skalė, dalykų galimybės, kontekstas.	Mokykla; pateikia įgaliotas atstovas, pvz. Counselor recommendation rašytojas

„Common App“ sistemoje Academic Transcript pridedamas prie School Report; School Profile yra neprivalomas, bet labai naudingas. Kitų universitetų sistemos gali skirtis.

Kaip pateikti rekomendaciją?

- 1. Gaukite kvietimą.** Mokinyš pakviečia ir priskiria Jus kaip „Teacher“ per Common App arba konkreto universiteto portalą.
- 2. Užpildykite reikiamą formą.** Prie laiško gali būti pateikiami papildomi vertinimo klausimai apie mokinį (Teacher Evaluation).
- 3. Pateikite tiesiogiai ir laiku.** Rekomendaciją turi pateikti pats jos autorius, o ne mokinyš. Patikrinkite pateikimo būseną.
- 4. Atkreipkite dėmesį į „Common App“ taisyklę.** Pateikta forma skiriama visiems mokinio Jums priskirtiems universitetams, todėl neadresuokite jos vienai konkrečiai institucijai.

KALBA IR VERTIMAS Jeigu anglų kalba rašyti sudėtinga, laišką galima rengti lietuviškai, o vertimą į anglų kalbą organizuoti pagal universiteto taisykles. Svarbiausia – turinys ir tiesioginė patirtis.

Trumpas patikros sąrašas prieš siunčiant

- ☐ Nurodžiau, kaip ilgai ir kokiame kontekste mokau mokinį.
- ☐ Atskleidžiau ne tik pasiekimus, bet ir mokinio mąstymą bei akademinį augimą.
- ☐ Pateikiau bent 1–2 konkrečius, asmeniškai pastebėtus pavyzdžius.
- ☐ Visi vertinimai tikslūs, pagrįsti ir nesikartoja vien bendri epitetai.
- ☐ Nepateikiau nepagrįstų pažadų, neviešinau jautrios informacijos.
- ☐ Patikrinau adresatą, mokinio vardą, terminą, vertimą ir pateikimo būdą.

08 Oficialūs šaltiniai

[Common App – Recommender Guide](https://www.commonapp.org/counselors-and-recommenders/recommender-guide/) | www.commonapp.org/counselors-and-recommenders/recommender-guide/

[Common App – School Profile](https://www.commonapp.org/files/developing-a-school-profile.pdf) | www.commonapp.org/files/developing-a-school-profile.pdf

[MIT – How to write good letters of recommendation](https://mitadmissions.org/apply/parents-educators/writingrecs/) | mitadmissions.org/apply/parents-educators/writingrecs/

[Yale – Recommendation Letters](https://admissions.yale.edu/recommendation-letters) | admissions.yale.edu/recommendation-letters

Pastaba. Tai bendros rekomendacijos. Kiekvieno JAV universiteto reikalavimai, terminai ir dokumentų teikimo tvarka gali skirtis.